आकाशवाणी नागपूर,

प्रादेशिक वृत्त विभाग

प्रादेशिक बातम्या (मराठी-वेळ सायंकाळी ०६.००)

शनिवार दिनांक ०१ फेब्रुवारी २०२५

ठळक बातम्या

1. **गरीब, युवा, शेतकरी आणि महिलांना प्राधान्य देणारा,सर्वांचा विकास साधणारा अर्थसंकल्प केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांच्याकडून सादर.**
2. **नवीन प्राप्तीकर रचनेतून अर्थमंत्र्यांची मध्यमवर्गाला मोठी खूषखबर, १२ लाखापर्यंतचं उत्पन्न पूर्णपणे करमुक्त, करांच्या दरांमध्येही कपात.**
3. **भारतीयांच्या स्वप्नांना पूर्ण करणारा अर्थसंकल्प असल्याचे पंतप्रधानांचे प्रतिपादन; तर मध्यमवर्ग आणि युवकांची निराशा करणारा अर्थसंकल्प असल्याचं विरोधकांचं मत.**
4. **आकांक्षित जिल्ह्यांसाठी पंतप्रधान धनधान्य कृषी योजनेची घोषणा, कापूस, डाळी, तेलबियांसाठी विविध योजना.**

अर्थसंकल्प लोकसभा

केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी २०२५-२६ या आर्थिक वर्षाचा अर्थसंकल्प आज लोकसभेत सादर केला. या माध्यमातून येत्या पाच वर्षात सर्वांचा विकास करण्याचं सरकारचं उद्दिष्ट असल्याचं त्यांनी स्पष्ट केलं. त्यात गरीब, युवा, शेतकरी आणि महिलांना प्राधान्य दिलं जाणार आहे. आर्थिक वृद्धीला चालना, सर्वंकष विकास, खासगी क्षेत्राच्या गुंतवणुकीला प्रोत्साहन, सर्वसामान्यांच्या आकांक्षांना उभारी देणारा आणि मध्यमवर्गाला आणखी बळकट करणारा हा अर्थसंकल्प असल्याचं सीतारामन यांनी सांगितलं. हा अर्थसंकल्प कर निर्धारण, ऊर्जा, शहरी विकास, खाणकाम, वित्त आणि नियामकीय क्षेत्रात सुधारणा घडवून आणणारा आहे असंही त्या म्हणाल्या. मात्र अर्थसंकल्प सादरीकरण सुरू झाल्यावर कुंभमेळ्यातल्या दुर्घटनेच्या मुद्द्यांवरुन विरोधकांनी लाक्षणिक सभात्याग केला होता.

प्राप्तीकर घोषणा

पुढच्या आठवड्यात नवीन प्राप्तीकर विधेयक आणण्याची घोषणा अर्थमंत्र्यांनी आज केली. टॅक्स रिबेटच्या सोयीमुळं १२ लाख रुपयांपर्यंत उत्पन्न असलेल्यांना नवीन कर रचनेनुसार कुठलाही प्राप्तीकर द्यावा लागणार नाही अशी, मध्यम वर्गासाठी खूषखबर त्यांनी आजच्या भाषणात दिली. नोकरदारांना ७५ हजार रुपयांची मानक वजावट मिळत असल्यानं त्यांना पावणेतेरा लाख रुपयांच्या उत्पन्नावर काहीही प्राप्तीकर द्यावा लागणार नाही. नवीन कर रचनेत असलेल्या करांच्या दरांमध्येही सुधारणा त्यांनी आज जाहीर केल्या.

I'm happy to announce that there will be no income tax payable up to income of 12 lakh rupees. In the new tax regime, I propose to revise tax rate structures as follows: 0 to 4 lakh rupees nil, 4 to 8 lakh rupees 5%, 8 to 12 lakh rupees 10%, 12 to 16 lakh rupees 15%, 16 to 20 lakh rupees 20%, 20 to 24 lakh rupees 25% and Above 24 lakh rupees 30%.

यामुळं बारा लाखापर्यंत उत्पन्न असणाऱ्यांचा ८० हजार रुपये प्राप्तीकर वाचेल. अठरा लाख रुपयांपर्यंत उत्पन्न असणाऱ्यांचा ७० हजार आणि २५ लाख रुपयांपर्यंत उत्पन्न असणाऱ्यांचा एक लाख दहा हजार रुपये प्राप्तीकर वाचेल. याशिवाय TDS आणि TCS साठीही, त्यांनी अनेक सुधारणा जाहीर केल्या. सुधारित प्राप्तीकर विवरण पत्र भरण्याची मुदत आता २ वर्षांवरुन ४ वर्ष केली आहे. याशिवाय क्रिप्टो चलनाच्या माध्यमातून असलेली मालमत्ताही जाहीर करावी लागणार आहे.

प्रतिक्रीया-शासन

प्रत्येकाच्या आकांक्षाचा अर्थसंकल्प असून भारतीयांच्या स्वप्नांना पूर्ण करणारा अर्थसंकल्प आहे अशी प्रतिक्रिया पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी केंद्रीय अर्थसंकल्पावर दिली. देशातल्या नागरिक विकासाचे भागीदार बनतील याचा पाया या अर्थसंकल्पानं घातला आहे. रोजगाराच्या प्रत्येक क्षेत्राला प्राथमिकता दिली गेली आहे असं ते म्हणाले. मध्यमवर्गीयांना दिलेल्या आयकर सवलतींचं केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांनी स्वागत केलं.

विशेष रूप से इनकम टैक्स के बारे में एक रिफॉर्म करके नया कानून लगाकर इसको और सरलीकरण उसका करना ये जनता के लिए बहुत बड़ी राहत होगी और १२ लाख रुपये के उत्पादन के लिए इनकम टैक्स में जो राहत दी गई है वो भी बहुत महत्वपूर्ण है। विशेष रूप से मिडिल क्लास का विचार किया गया है और मध्यमवर्गीय उसके साथ लोअर मिडिल क्लास और गांव, गरीब, मजदूर, किसान इसमें रोजगार कैसे निर्माण हो इसका विचार करते हुए इस बजट ने पब्लिक प्राइवेट इन्वेस्टमेंट को एंकरेज किया है।

देशातील मध्यम वर्गासाठी स्वप्नवत अर्थसंकल्प आज पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वात केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी सादर केला आणि बारा लाखां पर्यंतचे उत्पन्न करमुक्त करुन, एक मोठा दिलासा मध्यमवर्गाला दिला. ग्रामीण भारताचा चेहरामोहरा बदलणारा आणि नागरिक केंद्रीत गुंतवणुकीला प्रोत्साहन देणारा हा अर्थसंकल्प आहे अशी प्रतिक्रिया, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी आज मुंबईत माध्यमांशी बोलताना व्यक्त केली.

मध्यमवर्गीयांना, नोकरदारांना, नवतरुणांना मोठा डिस्पोजेबल इन्कम हे मध्यमवर्गीयांच्या खिशात येणार आहे आणि ते जे काही इनकम आहे ते खर्च केल्यामुळे देशामध्ये मागणी किंवा डिमांड ज्याला म्हणतो ती देखील मोठ्या प्रमाणात वाढणार आहे त्याचा उपयोग देशाच्या एमएसएमई क्षेत्राला मोठ्या प्रमाणात होणार आहे त्यातनं रोजगार निर्मिती देखील होणार आहे.

दरम्यान, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस आज सायंकाळी साडेसहा वाजता नागपूरच्या लक्ष्मी नगरच्या सायंटीफीक सोसायटी लॉन इथं आयोजित अमृतकाल: विकसित भारत-2047 या कार्यक्रमात अर्थसंकल्पीय विश्लेषण करणार आहेत.

पंतप्रधान धनधान्य कृषी योजना

देशभरातल्या शंभर आकांक्षित जिल्ह्यांमध्ये राज्यांच्या सहकार्यानं पंतप्रधान धनधान्य कृषी योजना राबवणार असल्याचं अर्थमंत्र्यांनी अर्थसंकल्प मांडताना लोकसभेत सांगितलं. उत्पादन वाढवणं, शाश्वत शेती पद्धतीचा अवलंब करणं, पंचायत आणि गट स्तरावर साठवणुकीची क्षमता वाढवणं, सिंचन सुविधा सुधारणं, दीर्घकालीन आणि अल्पकालीन कर्ज उपलब्ध करून देणं हे याचं उद्दिष्ट आहे. याचा लाभ दीड कोटीपेक्षा जास्त शेतकऱ्यांना होणार आहे. किसान क्रेडिट कार्डद्वारे साडे सात कोटींपेक्षा जास्त शेतकरी, मच्छिमार आणि दूध उत्पादक शेतकऱ्यांना अल्प मुदतीचं कर्ज उपलब्ध करून दिलं जाणार आहे. सुधारित व्याज अनुदान योजने अंतर्गत, कर्ज मर्यादा तीन लाखांहून पाच लाखांपर्यंत वाढवण्यात आली आहे. तेलबियांसाठी राष्ट्रीय अभियान राबवणार आहे. तूर, उडीद, मसूर यांना केंद्रस्थानी ठेवून सहा वर्षांचा आत्मनिर्भर कार्यक्रम आखला जाईल असं अर्थमंत्र्यांनी सांगितलं. कापसाचं उत्पादन वाढवण्यासाठी ही विशेष कार्यक्रम आखला जाईल असं, सीतारामन यांनी सांगितलं. याद्वारे कापसाचं उत्पादन वाढेल, तसंच लांब तंतूच्या कापसाच्या प्रकाराला प्रोत्साहन मिळेल. नोंदणीकृत शेतकऱ्यांकडून पुढील चार वर्षांसाठी तेलबीयांची खरेदी नाफेड आणि NCCF कडून केली जाईल असं त्यांनी सांगितलं. जलजीवन मिशन अंतर्गत शंभर टक्के घरांना नळजोडणी करण्यासाठी याची मुदत २०२८ पर्यंत वाढवल्याचं अर्थमंत्र्यांनी सांगितलं.

प्रतिक्रीया विरोधक

केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सितारामण यांनी आठव्यांदा अर्थसंकल्प सादर करताना मोठ-मोठे दावे केले अत्यंत चमकदार अंदाजात सादर करुनही अर्थसंकल्प समाधानकारक झाला नाही या बजेटनं गुंतवणूकदार प्रभावित झाले नाहीत. तसंच शेतकरी, व्यापारी आणि सामान्य नागरिकाची ही निराशाच केली आहे शेतकऱ्यांना कर्जमाफी दिली नाही आणि शेतमालाच्या हमीभावा बददलही काहीच नाही. केंद्रीय अर्थसंकल्प फक्त आकड्यांचा भुलभुलैया आणि गोलमाल आहे अशी टीका महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस कमिटीचे अध्यक्ष नाना पटोले यांनी केली

आहे. केंद्रीय अर्थसंकल्पानं युवक आणि मध्यमवर्गीयांची निराशा केली आहे असं काँग्रेसचे खासदार शशी थरूर यांनी म्हटलं आहे. बेरोजगारी आणि इतर महत्वाच्या समस्यांचा या अर्थसंकल्पात उल्लेख नसल्याची टीका त्यांनी केली. निवडणूक असलेल्या बिहार राज्यासाठी अनेक घोषणा आहेत मात्र दक्षिणेतल्या राज्यांकडे पूर्ण दुर्लक्ष केल्याचं द्रमुकचे खासदार दयानिधी मारन म्हणाले. शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाच्या खासदार **प्रियांका चतुर्वेदी** यांनी मात्र आयकर सवलती दिल्याबद्दल अर्थसंकल्पाची प्रशंसा केली आहे.

सूक्ष्म, लघू आणि मध्यम उद्योग तरतूद

केंद्रीय अर्थसंकल्पात सूक्ष्म, लघू आणि मध्यम उद्योग क्षेत्रातल्या वर्गीकरण बदलण्यात आलं आहे. अडीच कोटींपर्यंत सूक्ष्म उद्योग, २५ कोटींपर्यंत लघू आणि १२५ कोटीपर्यंत

गुंतवणूक असलेल्या उद्योगांना मध्यम उद्योगांचा दर्जा मिळेल. या उद्योगांसाठी असलेली उलाढालीची मर्यादाही आता वाढवून अनुक्रमे १० कोटी, एक अब्ज आणि पाच अब्ज इतकी करण्यात आली आहे. उद्योग पोर्टलवर नोंदणीकृत असलेल्या सूक्ष्म उद्योगांसाठी पाच लाख रुपये मर्यादेचं क्रेडिट कार्डही देण्यात येणार आहे. याशिवाय चर्म उद्योग, खेळणी, अन्नप्रक्रिया, पर्यावरण पूरक तंत्रज्ञान निर्मिती अशा विविध क्षेत्रांसाठीही संस्थांची स्थापना आणि योजनांवर अर्थसंकल्पात भर देण्यात आला आहे. दरम्यान, सरकारच्या या तरतुदी संदर्भात, कनफेडरेशन ऑफ़ ऑल इंडिया ट्रेडर्स अर्थात कैट या संस्थेचे नागपूर विभागाचे अध्यक्ष बी.सी.भरतिया यांनी प्रतिक्रीया दिली.

सरकार ने जिस तरीके से खिलौना उद्योग और चमड़े के उद्योग को प्रोत्साहन दिया है। इससे हमारे देश का निर्यात बहुत अच्छा होगा और इससे भी हमारे को अंतर्राष्ट्रीय मुद्रा प्राप्त करने में बहुत बड़ा लाभ मिलेगा।

आरोग्य तरतूदी

येत्या तीन वर्षांत प्रत्येक जिल्हा रुग्णालयात, कर्करुग्णांसाठी उपचार केंद्र उभारले जातील. त्यातली २०० केंद्र, येत्या आर्थिक वर्षातच उभारली जातील. याशिवाय पुढच्या वर्षी, वैद्यकीय महाविद्यालयात दहा हजार जागा वाढवण्यात येतील तसंच, पुढच्या पाच वर्षांत, ७५ हजार जागा वाढतील असं, सीतारामन यांनी सांगितलं.

वस्तू स्वस्त

अर्थमंत्र्यांनी आजच्या अर्थसंकल्पात, कर्करोग, दुर्मिळ आजार आणि इतर गंभीर आजारांवरच्या, ३६ औषधांना आयात शुल्कातून पूर्ण माफी दिली आहे. याशिवाय सहा जीवन रक्षक औषधांवरचे पाच टक्के सवलतीच्या दरातून आयात शुल्क द्यावे लागेल. याशिवाय कॅमेरा तसंच हेडफोनचे सुटे भाग, PCB चे भाग, मोबाइलचे सेन्सर, LED आणि LCD चे भाग, दुचाकी यांच्या वरही आयात शुल्कात सवलत दिल्यानं या वस्तू स्वस्त होतील.

भारतीय भाषा पुस्तक योजना

भारत नेट प्रकल्पांतर्गत ग्रामीण भागातल्या सर्व सरकारी माध्यमिक शाळा आणि प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना, ब्रॉडबँड जोडणी मिळेल असं, अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी लोकसभेत सांगितलं. शालेय आणि उच्च शिक्षणासाठी भारतीय भाषांमधली पुस्तकं, डिजिटल स्वरुपात आणण्यासाठी, भारतीय भाषा पुस्तक योजना राबवण्यात येणार आहे.

*****